

POSTANOWIENIE

Dnia 10 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk

w sprawie z powództwa R.P.

przeciwko Dyrektorowi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku
Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie

z udziałem zainteresowanego S. sp. z o.o. w Ż.

o zawarcie umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
w dniu 10 września 2025 r.

na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego
w Warszawie z 8 marca 2024 r., sygn.[...]

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od R. P. na rzecz Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia jego doręczenia R.P. do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku Państwowe
Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (dalej: „Dyrektor RZGW” lub „Pozwany”)

decyzją z [...], znak: [...] (dalej: „decyzja” lub „zaskarżona decyzja”) na podstawie art. 27e ust. 1 pkt 1 i 2 w zw. z art. 27a ust. 3 pkt 3 oraz art. 27c ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 757 z późn. zm, dalej: „ustawa” lub „u.z.z.w.”) w zw. z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r., poz. 572 z późn. zm.; dalej: „k.p.a.”), po rozpatrzeniu wniosku R.P. (dalej: „Powód” lub „Skarżący”) w sprawie rozstrzygnięcia sporu dotyczącego odmowy przyłączenia do sieci nieruchomości (położonej przy ul. [...]) oraz odmowy zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków przez Spółkę K. (dalej: „Zainteresowany”, „Spółka”) orzekł, iż na Zainteresowanym nie ciążył obowiązek indywidualnego przyłączenia do sieci nieruchomości wskazanej we wniosku oraz zawarcia z powodem umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków. Powód zaskarżył decyzję w całości zarzucając jej:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 15 ust. 4 w zw. z art. 19a ust. 1 i 8 u.z.z.w. w zw. z § 13 ust. 1, 3 i 4 Regulaminu dostarczania wody i odbioru ścieków na terenie Gminy Ż. uchwalonego Uchwałą nr [...] Rady Miejskiej w Ż. z [...] r. (dalej również: „regulamin”), poprzez orzeczenie, że na przedsiębiorstwie wodociągowo-kanalizacyjnym nie ciążył obowiązek indywidualnego przyłączenia do sieci nieruchomości, mimo iż na Spółce ciążył taki obowiązek, ponieważ zostały spełnione warunki przyłączenia określone w tym regulaminie i istniały techniczne możliwości świadczenia usług;
2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 6 u.z.z.w., poprzez przyjęcie, że brak było możliwości zawarcia przez Spółkę indywidualnej umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków z powodem, mimo iż istniały możliwości przyłączenia indywidualnej nieruchomości do sieci wodociągowej;
3. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 2 pkt 6 u.z.z.w., poprzez jego błędną wykładnię i błędne przyjęcie, że sporny fragment przewodu wodociągowego o średnicy 40 mm nie stanowił sieci wodociągowej, ponieważ był on instalacją wewnętrzną odbiorcy, co w konsekwencji doprowadziło do uznania, że nie istniała możliwość indywidualnego przyłączenia nieruchomości do sieci wodociągowej;

4. naruszenie przepisów postępowania, których stopień poddał w wątpliwość legalność decyzji i jej zasadność, co mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 7, art. 77 § 1 i art. 80 k.p.a., poprzez niedokonanie wszechstronnej oceny zebranego materiału dowodowego, skutkujące błędnym przyjęciem, że przewód wodociągowy o średnicy 40 mm nie stanowił sieci wodociągowej, ponieważ był instalacją wewnętrzną odbiorcy, co w konsekwencji doprowadziło do błędnego przyjęcia, że nie można było przyłączyć do niej inwestorów, gdyż nie zostały spełnione przesłanki dotyczące przyłącza wodociągowego zawarte w art. 2 pkt 6 u.z.z.w., ponadto brak było technicznych możliwości przyłączenia do istniejącego wybudowanego odcinka sieci.

Na podstawie podniesionych zarzutów Powód wniósł o:

1. zmianę zaskarżonej decyzji w całości poprzez nakazanie Spółce przyłączenia do sieci nieruchomości przy ul. [...] oraz zawarcia indywidualnej umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków ewentualnie;
2. nakazanie Spółce przyłączenia do sieci nieruchomości powoda oraz zawarcie z Powodem indywidualnej umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, ewentualnie;
3. na wypadek niedokonania zmiany decyzji uchylenie zaskarżonej decyzji w całości oraz zasądzenie na rzecz Powoda kosztów postępowania, w tym w szczególności kosztów zastępstwa procesowego, według norm prawem przepisanych oraz poniesionej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie (dalej: „Sąd Okręgowy”) wyrokiem z 13 stycznia 2023 r., XVII AmW 73/20 oddalił apelację Pozwanego zasądając na rzecz Dyrektora RZGW kwotę 540 (pięćset czterdzieści złotych) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, że w niniejszej sprawie bezsporne było, że uzgodniony przez Spółkę projekt przewidywał wybudowanie sieci wodociągowej od istniejącej sieci wodociągowej o średnicy 90 mm znajdującej się przy ul. [...] i połączenie z istniejącym już na osiedlu przewodem wodociągowym o średnicy 90 mm oraz wybudowanie końcowego hydrantu. Podstawą do przygotowania warunków technicznych dostawy wody nr [...] z 21 grudnia 2017 r. dla

działki nr [...] w C. było oparte na informacjach wynikających z map geodezyjnych założenie, że średnica sieci wodociągowej znajdującej się na terenie osiedla wynosiła 90 mm. W trakcie prac budowlanych stwierdzono rozbieżności między dokumentacją dewelopera, stanowiącą instalację wewnętrzną osiedla, a stanem faktycznym. Przewód wodociągowy na terenie osiedla miał bowiem średnicę 40 mm, a projekt zakładał, że położony przez inwestora na terenie osiedla przewód wodociągowy miał średnicę 90 mm. Sąd Okręgowy wskazał następnie, że zgodnie z art. 15 ust. 1 u.z.z.w., przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne było obowiązane zapewnić budowę urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych ustalonych przez gminę w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz planach zagospodarowania przestrzennego, w zakresie uzgodnionym w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji opracowanym przez Spółkę i uchwalonym przez radę gminy zgodnie z art. 21 ust. 5 u.z.z.w. Ponadto w myśl art. 15 ust. 4 u.z.z.w., przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne miało obowiązek przyłączyć do sieci nieruchomość, jeżeli spełnione były warunki przyłączenia określone w regulaminie, o którym mowa w art. 19 u.z.z.w. oraz istniały techniczne warunki świadczenia usług. Regulamin dostarczania wody i odbioru ścieków uchwalony przez Radę Miejską w Ż. z 27 sierpnia 2019 r. określał, że przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne w terminie nie dłuższym niż 30 dni od daty otrzymania wniosku wraz z kompletem załączników wydaje warunki przyłączenia do sieci, jeżeli zostaną spełnione warunki techniczne umożliwiające przyłączenie nieruchomości do sieci oraz zaistniały techniczne możliwości świadczenia usług. Sąd Okręgowy wskazał dalej, że zgodnie z § 13 ust. 1 Regulaminu dostarczania wody i odbioru ścieków na terenie Gminy Ż. uchwalonego Uchwałą nr [...] Rady Miejskiej w Ż. z [...] r. przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne dokona przyłączenia odbiorcy usług do sieci, o ile istnieją techniczne możliwości świadczenia usług.

Sąd Okręgowy stwierdził w świetle powyższego, że Spółka 21 grudnia 2017 r. wystawiła warunki techniczne dostawy wody dla przedmiotowej nieruchomości położonej na działce nr [...] obręb C. W pkt 1 zaznaczono, że włączenie należy przewidzieć przez rozbudowę sieci wodociągowej PCV DN 90 przebiegającej w działce drogowej o nr ewidencyjnym [...] w miejscowości C.

Ponadto, w uzgodnieniu nr [...] z 7 czerwca 2018 r. wskazano, że prace na wodociągu komunalnym będą nadzorowane przez Spółkę. Opis techniczny dla projektu budowlanego zakładał, że sieć wodociągowa znajdująca się na terenie osiedla N. została wykonana przez dewelopera osiedla E. s.k.a. w G. z rur o średnicy 90 mm. Taka informacja wynikała z podkładów geodezyjnych, na podstawie których przygotowana została przez Zainteresowanego warunki techniczne dostawy wody z 21 grudnia 2017 r. Sąd Okręgowy podzielił zapatrywanie Zainteresowanego wyrażone w piśmie z 31 marca 2020 r., że przewód o średnicy 40 mm nie stanowił sieci wodociągowej, natomiast stanowił instalację wewnętrzną odbiorcy. Z uwagi na to, że przedmiotowy odcinek nie był siecią wodociągową, tylko przyłączem wodociągowym opomiarowanym wodomierzem do czterech nieruchomości, nie było więc możliwości technicznych indywidualnego podłączenia nieruchomości Powoda i pozostałych nieruchomości do sieci wodociągowej. Aby indywidualnie rozliczać Powoda, należałoby wybudować brakujący odcinek sieci wodociągowej o średnicy 90 mm, który zostałby zakończony hydrantem oraz dokonać przyłączenia istniejących instalacji do danego odcinka sieci zgodnie z projektem budowlanym. Powód nie był zainteresowany budową takiego odcinka sieci wodociągowej. Wobec powyższego, Sąd Okręgowy stwierdził, że Spółka nie miała możliwości zawarcia indywidualnych umów na dostawę wody oraz odbiór ścieków. Sąd Okręgowy podkreślił, że projekt uzgodniony przez Spółkę przewidywał wybudowanie sieci wodociągowej od istniejącej sieci znajdującej się przy ul. [...] i połączenie z istniejącym już na osiedlu przewodem wodociągowym o średnicy 90 mm oraz wybudowanie końcowego hydrantu. Ponadto, projekt obejmował rozłączenie projektowanej sieci z istniejącą instalacją osiedla. Stwierdzone w trakcie prac rozbieżności między przedstawioną dokumentacją, a stanem faktycznym sprawiły, że założone w projekcie działania stały się niemożliwe do zrealizowania. Po stwierdzeniu tej nieprawidłowości Powód nie podjął się dokonania zmiany średnicy rur, aby dostosować ich przekrój do ustalonych warunków. Spółka zaproponowała wybudowanie dalszej części wodociągowej, ale Powód jako inwestor nie podjął się tego działania ze względu na dodatkowe koszty. Spółka nie wydała nowych warunków technicznych, wobec czego należało przyjąć, iż ustalone obowiązujące warunki techniczne umożliwiające indywidualne

przyłączenie nieruchomości powoda do sieci nie zostały spełnione. Wobec powyższego podjęto decyzję, że wybudowany przewód będzie przyłączem wodociągowym do dwóch budynków opomiarowanych jednym wodomierzem. Spółka przygotowała protokół odbioru przyłącza dla wszystkich właścicieli zasilanych z danego przyłącza, jednak nie został on odebrany przez inwestora i ostatecznie nie podpisano umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków.

Sąd Okręgowy wskazał dalej, że zgodnie z art. 15 ust. 4 u.z.z.w., na przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne nałożony jest publicznoprawny obowiązek przyłączenia do sieci nieruchomości, o ile spełnione są warunki przyłączenia określone w regulaminie dostarczania wody i odprowadzania ścieków oraz istnieją techniczne możliwości świadczenia usług. Sąd Okręgowy zważył zatem, że skoro z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynikało, że nie istniały techniczne warunki świadczenia usług, na zainteresowanym przedsiębiorstwie wodociągowo-kanalizacyjnym nie ciążył określony w art. 15 ust. 4 u.z.z.w. obowiązek indywidualnego przyłączenia do sieci należącej do powoda nieruchomości oraz obowiązek zawarcia indywidualnej umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków. W tym stanie zarzuty naruszenia w zaskarżonej decyzji art. 15 ust. 4 u.z.z.w. oraz art. 6 ust. 2 u.z.z.w. należało więc uznać za nietrafne.

Sąd Okręgowy zwrócił uwagę również, że zgodnie z art. 2 pkt 6 u.z.z.w. przyłącze wodociągowe to odcinek przewodu łączącego sieć wodociągową z wewnętrzną instalacją wodociągową w nieruchomości odbiorcy usług wraz z zaworem za wodomierzem głównym. Ponadto w myśl art. 2 pkt 7 u.z.z.w. pod pojęciem sieci rozumiemy przewody wodociągowe lub kanalizacyjne wraz z uzbrojeniem i urządzeniami, którymi dostarczana jest woda lub którymi odprowadzane są ścieki, będące w posiadaniu przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego. Sąd Okręgowy wskazał, że projekt uzgodniony przez Spółkę przewidywał wybudowanie sieci wodociągowej od istniejącej sieci znajdującej się przy ul. [...] i połączenie z istniejącym już na osiedlu przewodem wodociągowym o średnicy 90 mm. Zgodnie z Warunkami Technicznymi nr [...] doprowadzenie wody do zabudowy istniejącej na terenie działki nr [...] w C. miało polegać na rozbudowie gminnej sieci wodociągowej znajdującej się w działce drogowej nr [...]. Z powyższego

Sąd Okręgowy wywnioskował, że w stanie przed rozbudową gminna sieć wodociągowa była położona we wskazanej działce drogowej. Przyłączona do tej sieci instalacja wodociągowa za pomocą, której od 2010 r. woda była dostarczana do nieruchomości Powoda, nie była w posiadaniu zainteresowanego i nie była odcinkiem sieci, którego budowa była dopiero planowana, a jedynie przyłączem wodociągowym w rozumieniu art. 2 pkt 6 u.z.z.w. Jak wskazano w odwołaniu, zgodnie z projektem nowo wybudowana sieć wodociągowa miała zostać podłączona w pkt w. z istniejącym wodociągiem zasilającym od 2010 r. w wodę nieruchomości przy ul. [...] z jednoczesnym odłączeniem fragmentu sieci W. od sieci osiedla. Po wybudowaniu nowego odcinka sieci i dokonaniu przełączenia w celu włączenia go do eksploatacji dotychczasowy wodociąg miał zostać wyłączony z eksploatacji i zamulony.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, że skoro po ustaleniu, że średnica instalacji wodociągowej na terenie osiedla wynosiła 40 mm, nie została wybudowana sieć wodociągowa o średnicy 90 mm, stwierdzić należało, że pozostawiony do eksploatacji odcinek przewodu wodociągowego o średnicy 40 mm stanowił wewnętrzną sieć osiedla i był przyłączem wodociągowym w rozumieniu art. 2 pkt 6 u.z.z.w. Ponadto, Sąd Okręgowy stwierdził, że z okoliczności sprawy nie wynikało i nie zostało też wykazane, że sporny fragment przewodu wodociągowego o średnicy 40 mm na terenie osiedla był w posiadaniu Spółki. Brak więc było podstaw do uznania, że w odniesieniu do tego odcinka wodociągu spełniona była określona w art. 2 pkt 7 u.z.z.w. przesłanka do uznania go za sieć wodociągową Spółki. W tym stanie również zarzut naruszenia art. 2 pkt 6 u.z.z.w., poprzez jego błędną wykładnię i błędne przyjęcie, że sporny fragment przewodu wodociągowego o średnicy 40 mm nie stanowił odcinka sieci wodociągowej, tylko instalację wewnętrzną odbiorcy Sąd Okręgowy uznał za niezasadny.

W odniesieniu do zarzutu Powoda dotyczącego żądania przez Spółkę przebudowania odcinka wodociągu na wodociąg o średnicy 90 mm, które w jego ocenie wykraczało poza zasięg uzgodnionego projektu budowlanego i było przejawem nadużywania pozycji dominującej, Sąd Okręgowy wskazał, że zarzut ten nie był związany z przedmiotem sporu. Sąd Okręgowy wyjaśnił następnie, że w rozpoznawanej sprawie Dyrektor RZGW w sposób kompletny i wyczerpujący

zebrał materiał dowodowy w sprawie i dokonał jego wszechstronnej oceny w granicach przysługujących mu uprawnień. W odniesieniu do żądania powoda w zakresie dopuszczenia i przeprowadzenia dowodów z wymienionych w odwołaniu dokumentów Sąd Okręgowy wskazał, że dokumenty te znajdowały się w aktach administracyjnych i jako stanowiące podstawę do wydania zaskarżonej decyzji, zostały z urzędu dopuszczone jako dowody w sprawie.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wniósł Powód zaskarżając wyrok w całości oraz wnosząc o jego zmianę, poprzez nakazanie Spółce przyłączenia do sieci nieruchomości przy ul. [...] oraz zawarcie z nim indywidualnej umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków ewentualnie poprzez nakazanie Spółce przyłączenia do sieci nieruchomości powoda oraz zawarcia indywidualnej umowy zaopatrzenia w wodę i odprowadzanie ścieków, ewentualnie zaś zmianę poprzez uchylenie zaskarżonej decyzji. Powód wniósł nadto o zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania według norm prawem przepisanych, w tym kosztów zastępstwa prawnego. Powód wniósł ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego. Powód zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego tj. art. 233 k.p.c., poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie w postaci: warunków technicznych dostawy wody nr [...] z dnia [...], Projektu budowlanego sieci wodociągowej na działkach nr [...] w C. oraz Informacji Dotyczącej Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia dla Projektu Budowlanego Sieci Wodociągowej na działkach nr [...] w miejscowości C. oraz poczynienie na ich podstawie dowolnych oraz wewnętrznie sprzecznych ustaleń i przyjęcie, że przedmiotem zamierzenia inwestycyjnego była budowa sieci wodociągowej z rur o średnicy 90 mm, która będzie zasilana z istniejącego wodociągu o średnicy 90 mm, a konsekwencji powyższych naruszeń dokonanie błędnych ustaleń faktycznych polegających na uznaniu, że po stwierdzeniu rozbieżności średnicy wodociągu prace zostały zaniechane a zaprojektowany i uzgodniony zakres robót budowlanych nie został wykonany, warunki techniczne umożliwiające przyłączenie nieruchomości Powoda do sieci nie zostały

- spełnione, co finalnie doprowadziło do błędnej konkluzji, że na Zainteresowanym nie ciążył określony przez art. 15 ust. 4 u.z.z.w. obowiązek przyłączenia do sieci należącej do Powoda nieruchomości oraz wynikający z art. 6 ust 2 u.z.z.w. obowiązek zawarcia indywidualnej umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzenie ścieków;
2. naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 15 ust. 4 w zw. z art. 19a ust. 1 i 8 u.z.z.w. w zw. z § 13 ust. 1, 3 i 4 Regulaminu dostarczania wody i odbioru ścieków na terenie gminy Ż. Uchwalonego uchwałą nr [...] Rady Miejskiej w Ż. z [...], poprzez jego niezastosowanie wobec błędnego stwierdzenia, że na przedsiębiorstwie wodociągowo-kanalizacyjnym nie ciążył obowiązek przyłączenia nieruchomości pomimo, że w okolicznościach niniejszej sprawy wszelkie warunki zostały spełnione, a Zainteresowany faktycznie przyłączył nieruchomość Powoda za pośrednictwem przebudowanego wodociągu i uzasadnionym było na zasadach art. 479⁸⁶ § 2 k.p.c. oraz orzeczenie co do istoty sprawy w zakresie stwierdzenia obowiązku zainteresowanego co do uznania faktu przyłączenia nieruchomości Powoda;
 3. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 6 ust. 2 u.z.z.w., poprzez jego niezastosowanie wobec błędnego stwierdzenia, że brak było możliwości zawarcia przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne indywidualnej umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków z powodem mimo, że przebudowany wodociąg faktycznie funkcjonował służąc do świadczenia przez Zainteresowanego usługi zaopatrzenia w wodę nieruchomości Powoda, zatem w okolicznościach niniejszej sprawy wszelkie warunki zostały spełnione i uzasadnionym było na zasadach art. 479⁸⁶ § 2 k.p.c. orzeczenie co do istoty sprawy w zakresie stwierdzenia obowiązku Zainteresowanego oraz nakazanie zawarcia indywidualnej umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków z Powodem;
 4. naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 2 pkt. 6 w zw. z w art. 2 pkt 7 u.z.z.w., poprzez ich błędną wykładnię i w konsekwencji błędne przyjęcie, że sporny fragment przewodu wodociągowego o średnicy 40 mm nie stanowił sieci wodociągowej, co w konsekwencji doprowadziło do uznania,

że za jego pośrednictwem nie istniała możliwość przyłączenia do sieci wodociągowej nieruchomości Powoda.

Dyrektor RZGW złożył odpowiedź na apelację, w której wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od Powoda na rzecz Pozwanego zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VII Wydział Gospodarczy i Własności Intelktualnej (dalej: „Sąd Apelacyjny”) wyrokiem z 8 marca 2024 r., VII AGa 291/23 oddalając apelację powoda dzielając ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Okręgowy, czyniąc je podstawą podjętego rozstrzygnięcia.

Sąd Apelacyjny wyjaśnił, że w wyniku prawidłowo przeprowadzonego postępowania dowodowego Sąd Okręgowy ustalił wszystkie istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności, które znajdowały odzwierciedlenie w całokształcie zaoferowanego przez strony materiału dowodowego. Tym samym Sąd Apelacyjny przyjął go za własny. W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy oceniając wiarygodność przeprowadzonych dowodów nie przekroczył granic swobodnej ich oceny w zakresie określonym przez art. 233 § 1 k.p.c. Wyjaśniając motywy podjętego rozstrzygnięcia Sąd Apelacyjny wyjaśnił następnie, że po pierwsze, nieruchomość Powoda zasilana była w wodę za pośrednictwem wewnętrznej sieci wodociągowej na osiedlu, które jako całość przyłączone było do sieci wodociągowej za pośrednictwem jednego przyłącza. W tym celu na osiedlu wybudowana została studnia wodomierzowa, w której znajduje się wodomierz główny. Przewody wodociągowe znajdujące się za wodomierzem głównym były instalacją wewnętrzną osiedla. Po drugie, prace wykonane na osiedlu przez dewelopera zostały nieprawidłowo zinwentaryzowane na mapie geodezyjnej, ponieważ oznaczono, że przewody wodociągowe miały średnice 90 mm, podczas gdy w rzeczywistości ich średnica wynosiła 40 mm. Po trzecie, na podstawie danych wynikających z podkładów geodezyjnych opracowano projekt przewidujący wybudowanie sieci wodociągowej od istniejącej sieci wodociągowej o średnicy 90 mm znajdującej się w ul. [...] i połączenie z istniejącym już na osiedlu przewodem wodociagowym o średnicy 90 mm oraz wybudowanie końcowego hydrantu. Jednakże wobec rozbieżności między rzeczywistym wymiarem przewodów wodociagowych, a uwidocznionym na mapie, realizacja projektu nie była możliwa. W

tej sytuacji rozważano zatem dwa możliwe rozwiązania. Jednym z nich było dostosowanie istniejącej instalacji do instalacji przyjętej w projekcie, czyli wybudowanie odcinka przewodu wodociągowego o średnicy 90 mm. Drugim rozwiązaniem było wydzielenie czterech nieruchomości z sieci osiedlowej i przyłączenie ich do sieci wodociągowej na analogicznej zasadzie co osiedle, czyli za pośrednictwem jego przyłącza wodociągowego za wspólnym wodomierzem głównym. Powód nie wyraził jednak zgody na żadne z proponowanych rozwiązań. Jednocześnie domagał się przyłączenia indywidualnego do sieci wodociągowej (czyli według projektu) przy zachowaniu niezmienionej instalacji (czyli instalacji odpowiadającej rozwiązaniu technicznemu dla wewnętrznej sieci osiedlowej). W tym stanie rzeczy, zdaniem Sądu Apelacyjnego Dyrektor RZGW oraz Sąd Okręgowy prawidłowo stwierdzili, że brak było możliwości technicznych wykonania takiego przyłączenia, wobec czego Organ nie uwzględnił wniosku, a Sąd Okręgowy uznał, że brak było podstaw do uwzględnienia odwołania. W ocenie Sądu Apelacyjnego, na etapie postępowania apelacyjnego powód nadal nie wykazał technicznych możliwości przyłączenia go do sieci na żądanych warunkach. Sąd Apelacyjny podniósł następnie, że ponownie należało wskazać, że w myśl art. 15 ust. 4 u.z.z.w. przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne miało obowiązek przyłączyć do sieci nieruchomość, jeżeli spełnione były warunki przyłączenia określone w regulaminie, o którym mowa w art. 19 u.z.z.w. oraz istniały techniczne warunki świadczenia usług. Regulamin dostarczania wody i odbioru ścieków uchwalony przez Radę Miejską w Ż. w [...] określał, że przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, w terminie nie dłuższym niż 30 dni od daty otrzymania wniosku wraz z kompletem załączników wydaje warunki przyłączenia do sieci, jeżeli zostaną spełnione warunki techniczne umożliwiające przyłączenie nieruchomości do sieci oraz zaistniały techniczne możliwości świadczenia usług. Zgodnie zaś z § 13 ust. 1 Regulaminu dostarczania wody i odbioru ścieków na terenie Gminy Ż. uchwalonego Uchwałą nr [...] Rady Miejskiej w Ż. z [...] przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne dokona przyłączenia odbiorcy usług do sieci, o ile zaistnieją techniczne możliwości świadczenia usług.

Sąd Apelacyjny wyjaśnił w świetle powyższego, że przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne określiło warunki techniczne umożliwiające przyłączenie

nieruchomości Powoda do sieci w ten sposób, że przewidziano wybudowanie sieci wodociągowej od istniejącej sieci wodociągowej o średnicy 90 mm znajdującej się przy ul. [...] i połączenie z istniejącym już na osiedlu przewodem wodociągowym o średnicy 90 mm oraz wybudowanie końcowego hydrantu. Ze względu jednak na brak przewodu wodociągowego o średnicy 90 mm prowadzącego do nieruchomości Powoda realizacja tego projektu stała się niemożliwa. Jako że instalacje wodociągowe wymagały stworzenia projektu przez uprawnionego projektanta, którego obowiązkiem było dobrnie średnicy przewodów wodociągowych w taki sposób, aby zachowane były wymagane parametry ciśnienia umożliwiające bezproblemowe dostarczanie wody do odbiorców końcowych, twierdzenie Powoda, że realizacja projektu była możliwa również w sytuacji, gdy przewód wodociągowy miał mniejszą niż uwzględnioną w projekcie średnicę wymagało oceny na podstawie wiedzy specjalnej. W takim przypadku zgodnie z art. 278 k.p.c. konieczne było zasięgnięcie opinii biegłych. Skorzystanie z opinii biegłego w kontradiktoryjnym postępowaniu cywilnym wymagało zaś złożenia odpowiedniego wniosku. Innymi słowy, jeżeli Powód twierdził, że istniały warunki techniczne do tego, aby dokonać indywidualnego przyłączenia jego nieruchomości do sieci wodociągowej winien ten fakt wykazać. W postępowaniu przed Sądem Okręgowym oraz Sądem Apelacyjnym był on reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, który wniosków takich nie sformułował, wobec czego okoliczność podlegająca udowodnieniu dowodem z opinii biegłego nie została wykazana. Brak wniosków dowodowych prowadziła zaś do konkluzji, że argumenty podniesione w apelacji były gołosłowne, a ona sama miała charakter polemiczny.

Dla oceny żądania Powoda nie miały też znaczenia zdaniem Sądu Apelacyjnego definicje ustawowe pojęcia sieci wodociągowej i przyłącza wodociągowego. Sąd Apelacyjny wyjaśnił bowiem, że pojęcia te odnosiły się do kwestii posiadania, zatem siecią wodociągową w rozumieniu art. 2 pkt. 7 u.z.z.w. były przewody wodociągowe lub kanalizacyjne wraz z uzbrojeniem i urządzeniami, którymi dostarczana była woda lub którymi odprowadzane były ścieki będące w posiadaniu przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego. Przyłączem wodociągowym w rozumieniu art. 2 pkt 6 u.z.z.w. był odcinek przewodu łączącego

sieć wodociągową z wewnętrzną instalacją wodociągową w nieruchomości odbiorcy usług wraz z zaworem za wodomierzem głównym. W świetle tych definicji siecią wodociągową jest przewód wodociągowy umiejscowiony w ul. [...], natomiast przewody wodociągowe znajdujące się na terenie osiedla za wodomierzem głównym są przyłączem wodociągowym. Okoliczność, że akty prawne nie zawierały normatywnie określonych średnic przewodów wodociągowych celem zakwalifikowania ich do sieci lub przyłącza nie oznaczała zdaniem Sądu Apelacyjnego o dowolności w tym zakresie, gdyż przyłączenie do sieci wodociągowej odbywa się na podstawie projektu opracowanego przez projektanta posiadającego odpowiednie uprawnienia, który określa wymagania techniczne, którym muszą odpowiadać przewody wodociągowe celem utrzymania prawidłowego funkcjonowania sieci wodociągowej.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny uznał, że zarzuty apelacji okazały się bezzasadne, wobec czego na podstawie art. 385 k.p.c. została ona oddalona.

Biorąc pod uwagę powyższe, Skarżący na zasadzie art. 398⁹ § 1 pkt 1 i pkt 3 k.p.c. wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. W ocenie Skarżącego w sprawie:

1. zachodzi nieważność postępowania z uwagi na fakt, że obsada Sądu Apelacyjnego była nienależyta, albowiem orzekała sędzia X. Y., powołana na urząd sędziego Sądu Apelacyjnego w Warszawie na podstawie uchwały Krajowej rady Sądownictwa nr [...] z dnia [...] 2019 r., tj. Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, a która to sędzia wydała wyrok w niniejszej sprawie 8 marca 2024 r., [...];
2. zachodzi nieważność postępowania, albowiem skład Sądu Apelacyjnego był nienależycie obsadzony tj. sprawa została rozpoznana w składzie jednego sędziego, podczas gdy sprawa powinna zostać rozpoznana w składzie trzech sędziów, a co skutkowało ograniczeniem prawa strony do sprawiedliwego rozpoznania sprawy;
3. w sprawie istnieje istotne zagadnienie prawne tzn. czy wobec spełnienia wszelkich warunków uprawniających do podłączenia i dokonania faktycznego

przyłączenia do sieci wodociągowo-kanalizacyjnej oraz świadczenia z jego wykorzystaniem usług zaopatrzenia w wodę przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne może odmówić formalnego uznania dokonania przyłączenia do tejże sieci;

4. w sprawie istnieje istotne zagadnienie prawne tzn. w czy wobec spełnienia wszelkich warunków uprawniających do podłączenia i dokonania faktycznego przyłączenia do sieci wodociągowo-kanalizacyjnej oraz świadczenia z jego wykorzystaniem usługi dostarczania wody przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne może odmówić zawarcia indywidualnej umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków;
5. w sprawie istnieje istotne zagadnienie prawne tzn. czy przewód wodociągowy o średnicy 40 mm stanowi sieć wodociągową w rozumieniu u.z.z.w.

Wskazując na powyższe podstawy kasacyjne Skarżący wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości, zniesienie postępowania w zakresie dotkniętym nieważnością i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem co do kosztów postępowania kasacyjnego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi wskazanemu w ust. 1 do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcie co do kosztów postępowania kasacyjnego;
2. na podstawie art. 398¹¹ § 1 k.p.c. rozpoznanie skargi kasacyjnej na rozprawie;
3. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów dotychczasowego postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem Okręgowym oraz Sądem Apelacyjnym oraz kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do przyjęcia Skarżący podniósł, że zgodnie z treścią art. 15 ust. 4 u.z.z.w., przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane przyłączyć do sieci nieruchomość osoby ubiegającej się o przyłączenie nieruchomości do sieci, jeżeli są spełnione warunki przyłączenia określone w regulaminie, o którym mowa w art. 19 tej ustawy oraz istnieją techniczne możliwości świadczenia usług. W ocenie Skarżącego, w doktrynie i orzecznictwie wskazuje się, że pierwszą przesłanką przyłączenia do sieci jest spełnienie warunków przyłączenia określonych w regulaminie. Zgodnie z art. 19 ust. 2 pkt 2 u.z.z.w., każdy

regulamin powinien zawierać warunki podłączenia do sieci, a zgodnie z art. 19 ust. 5 pkt 6 u.z.z.w. regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków określa prawa i obowiązki przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego oraz odbiorców usług, w tym sposób dokonywania odbioru przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne wykonanego przyłącza. Zgodnie z orzecznictwem dopuszczalną formą sprawdzenia spełnienia warunków określonych w regulaminie jest uzgodnienie dokumentacji technicznej z przedsiębiorstwem (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z 2 czerwca 2009 r., II SA/Wr 470/08). Powód podniósł nadto, że niedozwolone jest interpretowanie warunków regulaminowych w sposób dowolny, w oderwaniu od przepisów ustawy zaopatrzeniowej oraz w sposób niekorzystny dla odbiorców (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 19 czerwca 2008 r., II OSK 431/08). Mając na uwadze powyższe powód uznał, że w niniejszej sprawie zaistniało istotne zagadnienie prawne, które powinno zostać rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy.

Za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania przemawia w ocenie Skarżącego także fakt, że istotnym zagadnieniem prawnym jest następująca okoliczność: czy wobec spełnienia wszelkich warunków uprawniających do podłączenia i dokonania faktycznego przyłączenia do sieci wodociągowo-kanalizacyjnej oraz świadczenia z jego wykorzystaniem usług zaopatrzenia w wodę przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne można odmówić zawarcia indywidualnej umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków. Zgodnie bowiem z art. 6 ust. 2 u.z.z.w., przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane do zawarcia takiej umowy z osobą, której nieruchomość została przyłączona do sieci i która wystąpiła z pisemnym wnioskiem o jej zawarcie. Ponieważ Skarżący wystąpił z wnioskiem i uzyskał odmowę wobec istnienia wodociągu o średnicy 40 mm, przez co został odłączony od sieci osiedla i przyłączony bezpośrednio do sieci wodociągowej w działce, uznać należało, że w niniejszej sprawie zaistniało istotne zagadnienie prawne, które powinno zostać rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy.

Ostatnią przesłanką przemawiającą za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania w ocenie Skarżącego było wyjaśnienie czy przewód wodociągowy o średnicy 40 mm stanowi sieć wodociągową w rozumieniu u.z.z.w. Uznanie odcinka

wodociągu za sieć nie decyduje bowiem w ocenie powoda średnica przewodu wodociągowego, lecz fakt jego posiadania. Przepisy art. 2 pkt 6 i pkt 7 u.z.z.w. nie zawiera przecież technicznych przesłanek rozstrzygających ten problem. Przepisy u.z.z.w. różnicują jedynie przyłącze i sieć wodociągową na podstawie faktu posiadania, co potwierdza teza wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z 22 czerwca 2021 r., II SA/Wr 619/20. Tak więc mając na uwadze powyższe Skarżący uznał, że w niniejszej sprawie zaistniało istotne zagadnienie prawne, które powinno zostać rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została ukształtowana w k.p.c. jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej (zob. np. postanowienia SN: z 22 marca 2007 r., III CZ 16/07; z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18; z 7 lipca 2022 r., I CSK 2151/22; z 28 września 2023 r., I CSK 6680/22, i z 12 stycznia 2024 r., I CSK 2817/23). Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. „przedsądu” ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej.

W razie wystąpienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione (zob. np. postanowienie SN z 17 czerwca 2021 r., IV CSK 1/21). Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Warunkiem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jest związek z rozstrzygnięciem danej sprawy. Skarżący obowiązany jest wykazać, że jego wyjaśnienie jest konieczne także dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Odnosząc się do powyższego Sąd Najwyższy wyjaśnia, że analiza zaprezentowanych w skardze kasacyjnej problemów nie pozwala na przyjęcie, że podnoszone kwestie stanowią istotne zagadnienia prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Skarżący wniósł bowiem o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na wystąpienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego dotyczącego odpowiedzi na pytanie: czy wobec spełnienia wszelkich warunków uprawniających do podłączenia i dokonania faktycznego przyłączenia do sieci wodociągowo-kanalizacyjnej oraz świadczenia z jego wykorzystaniem usług zaopatrzenia w wodę przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne można odmówić formalnego uznania dokonania przyłączenia do tejże sieci; czy wobec spełnienia wszelkich warunków uprawniających do podłączenia i dokonania faktycznego przyłączenia do sieci wodociągowo-kanalizacyjnej oraz świadczenia z jego wykorzystaniem usługi dostarczania wody przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne można odmówić zawarcia indywidualnej umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków; czy przewód wodociągowy o średnicy 40 mm stanowi sieć wodociągową w rozumieniu u.z.z.w.

Odnosząc się do powyższego Sąd Najwyższy wyjaśnia, że o potrzebie wykładni przepisów prawnych jako przesłance przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania można mówić wtedy, gdy z mającego zastosowanie lub mogącego mieć zastosowanie w sprawie przepisu dekodowane są różne normy prawne, a brak jest wypowiedzi w doktrynie i orzecznictwie, które by te różnice usuwały i wyjaśniały przyczyny ich występowania. Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako na przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga wskazania na problem o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygnięty w dotychczasowym orzecznictwie i wymagający pogłębionej wykładni. Skarżący powinien to zagadnienie sformułować

oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których ono powstało. Zagadnienie powinno być ponadto „istotne” z uwagi na wagę problemu interpretacyjnego, którego dotyczy dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna jest wnoszona w konkretnej sprawie, to zarówno charakter rozpoznawanego roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy byłby związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

Sąd Najwyższy wyjaśnia w świetle powyższego stwierdza, że problem sformułowany przez Skarżącego nie ma opisanego charakteru. Przeciwnie, jest osadzony w realiach faktycznych sprawy i nawiązuje do ustalenia, warunków uprawniających do podłączenia i dokonania faktycznego przyłączenia do sieci wodociągowo-kanalizacyjnej oraz świadczenia z jego wykorzystaniem usług zaopatrzenia w wodę przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne kwestii czy przewód wodociągowy o średnicy 40 mm stanowi sieć wodociągową w rozumieniu u.z.z.w. Sąd Najwyższy stwierdza nadto, że wskazany przez Skarżącego problem został objaśniony przez Sądy obu instancji, które szczegółowo przedstawiły przyczyny, które w kontekście faktów ustalonych w sprawie zadecydowały odmowie zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków przez Spółkę oraz uznania nie, że nie ciąży na niej obowiązek indywidualnego przyłączenia do sieci nieruchomości przy ul. [...] oraz zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków z powodów. Sąd Apelacyjny wyjaśnił przy tym, że rozważano dodatkowo dwa możliwe rozwiązania w tej sytuacji, poprzez dostosowanie istniejącej instalacji do instalacji przyjętej w projekcie lub wydzielenie czterech nieruchomości z sieci osiedlowej i przyłączenie ich do sieci wodociągowej na analogicznej zasadzie co osiedle, przy czym Skarżący nie wyraził zgody na żadne z nich.

Przedstawione we wniosku o przyjęcie skargi zagadnienia nie są abstrakcyjnie sformułowanymi pytaniami o prawidłową wykładnię prawa, wymagającymi uogólnionej stricte jurydycznej wypowiedzi Sądu Najwyższego, lecz nawiązując do okoliczności faktycznych tej sprawy, stanowią w istocie skierowane do Sądu

Najwyższego bezpośrednio pytania o sposób rozstrzygnięcia tej sprawy. Tymczasem skuteczne powołanie się na pierwszą przyczynę kasacyjną wymaga przytoczenia argumentów wskazujących na rozbieżne oceny prawne lub możliwość takich ocen w kontekście przepisów prawnych, w związku z którymi zagadnienie prawne zostało sformułowane. Zagadnienie prawne powinno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, natomiast nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 września 2014 r., V CSK 66/14.).

Końcowo Sąd Najwyższy podkreśla, że z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi wynika, że Skarżący nie tyle wskazał na pojawiające się poważne trudności z interpretacją wskazanych we wniosku przepisów prawa materialnego, ile w istocie zakwestionował ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Apelacyjny, który dokonał ich subsumpcji pod wymienione w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przepisy prawa materialnego. To skutkuje niewypełnieniem pierwszej przyczyny kasacyjnej i w rezultacie prowadzi do odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Gdy chodzi o przesłankę w postaci nieważności postępowania wymienioną w art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c., to należy wskazać, że *de lege lata* zarzut bezstronności dotyczący bezstronności sędziego może zostać postawiony jedynie na podstawie skonkretyzowanych okoliczności, wskazujących na zagrożenie występowaniem bezstronności w danym przypadku. Nie jest wystarczające odniesienie się jedynie do trybu powołania tej osoby przez aktualnie działającą w Polsce Krajową Radę Sądownictwa (zob. postanowienie SN z 13 grudnia 2022 r., I CSK 3738/22). W związku z tym nie jest zasadny zarzut nieważności postępowania polegający na tym, że w skład Sądów obu instancji wchodził sędziowie powołani przez „nową” Krajową Radę Sądownictwa.

Odnosząc się dalej do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c. należy stwierdzić, że wbrew argumentacji Powoda nie sposób było stwierdzić, że w realiach przedmiotowej sprawy postępowanie drugoinstancyjne przed Sądem Apelacyjnym

dotknięte było nieważnością, z uwagi na art. 379 pkt 4 k.p.c., bowiem Sąd ten rozpoznał apelację Skarżącego w składzie jednego sędziego na podstawie art. 15 zzs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z 2 marca 2020 r. o szczegółowych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 2095 z późn. zm., dalej: „ustawa COVID-19”) zamiast w składzie trzech sędziów, stosownie do art. 367 § 3 k.p.c. Kwestia niewłaściwej obsady sądu w aspekcie ustawy COVID-19 i konsekwencji procesowych z tym związanych była przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego. W uchwale składu siedmiu sędziów z 26 kwietnia 2023 r., III PZP 6/22 (OSNP 2023, Nr 10, poz. 104) - której nadano moc zasady prawnej - Sąd Najwyższy uznał, że rozpoznanie sprawy cywilnej przez sąd drugiej instancji w składzie jednego sędziego, ukształtowanym na podstawie art. 15 zzs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy COVID-19, ogranicza prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), ponieważ nie jest konieczne dla ochrony zdrowia publicznego (art. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP) i prowadzi do nieważności postępowania (art. 379 pkt 4 k.p.c.). Istotne jest jednak, że według Sądu Najwyższego przyjęta w uchwale wykładnia prawa obowiązuje od dnia jej podjęcia i wiąże się z oceną skutków orzeczeń wydanych po dniu 26 kwietnia 2023 r. w składach jednoosobowych, gdy w świetle k.p.c. w związku z art. 45 Konstytucji RP właściwy był skład kolegialny. Uznanie wszystkich orzeczeń wydanych po dniu 26 kwietnia 2023 r. w składzie, o którym mowa w art. 15 zzs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy COVID-19, za dotknięte nieważnością z uwagi na naruszenie prawa strony do sądu wskutek wydania orzeczenia przez sąd orzekający w składzie jednoosobowym, zostało ocenione przez Sąd Najwyższy za niepożądane ze społecznego punktu widzenia. Zmuszałoby bowiem wielu obywateli do ponoszenia kosztów i trudów ponownego rozpoznawania spraw lub powtarzania postępowań już zakończonych niezależnie od tego, czy z perspektywy prawa materialnego rozstrzygnięcie było rzeczywiście wadliwe. Ponadto możliwość wzruszania orzeczeń tylko z powodu respektowania regulacji art. 15 zzs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy COVID-19 - bez uwzględnienia kontekstu konstytucyjnego - nadszarpnęłaby również wizerunek sądów. Z tych względów, w pełni akceptując

argumentację zawartą chociażby w uchwale pełnego składu Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2014 r., BSA I-4110-4/13 (OSNC 2014, Nr 5, poz. 49), Sąd Najwyższy uznał, że ochrona dobra i interesów obywateli, jako najwyższa wartość konstytucyjna (art. 1 Konstytucji RP), a także powaga władzy sądowniczej i jej znaczenie w działalności państwa, nakazuje znieść wsteczne skutki wykładni, która legła u podłoża tej uchwały (zob. również postanowienie SN z 2 sierpnia 2023 r., III USK 18/23, niepubl.). W konsekwencji nie można zgodzić się z twierdzeniem Skarżącego, że zachodzi nieważność postępowania uzasadniająca przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ponieważ Sąd Apelacyjny wydał zaskarżony wyrok w składzie jednoosobowym po dniu 26 kwietnia 2023 r., w którym przyjęto, że dokonane odstępstwo od zasady kolegialności składów ugruntowanych w postępowaniach odwoławczych dokonane w ustawie COVID-19 nie jest równoznaczne z naruszeniem art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie. O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. przy uwzględnieniu § 10 ust. 4 pkt 2 oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1935).

[r.g.]